

onmiddellijk buiten de kerk van Jezus Christus, ja zelfs buiten het Christendom!" Zou ik dan in mijn artikel Dr. Kuiper hebben willen voorstellen als staande buiten het Christendom?

Juist omdat nu het gansche volgende betoog van Dr. Kuiper mijlen ver langs mij heen ging, heb ik er indertijd niet op geantwoord. Leek mij onmogelijk, dat iemand, die mijn artikel goed gelezen had, omtrent mijn bedoeling in het duister kon verkeerden. De „stand des geschils" had ik immers duidelijk als volgt omschreven: „Nee, de vraag is gesteld of de uitdrukking (let wel de uitdrukking, meer niet) „onsterfelijkheid" der ziel wel door den beugel kan, of ze wel schriftuurlijk is, n.l. als aanduiding van de leer dat de zielen van alle menschen eeuwig zullen blijven voortbestaan, hetzij in de eeuwige vreugde hetzij in de eeuwige pijn". Hierover ging het, hierover alleen; wie er iets anders van maakt fantaseert.

Nu Prof. Kuiper weer op deze kwestie terug komt in het No. van 18 April leek het mij goed toch nog even op dit citeeren in te gaan.

Wanneer Prof. Kuiper schrijft, dat men van zijn bestrijding en van de door hem aangevoerde citaten van Dr. A. Kuiper geen nota nam, dan zeggen we: die bestrijding ging langs ons heen en de citaten kenden we allemaal. Prof. Kuiper moge er verzekerd van zijn dat onder de jongere predikanten een innige diepe liefde voor het levenswerk van zijn Vader is; een liefde van dien aard, dat ze drong tot het doorlezen en bestudeeren van al diens werken, al de Herauten van het begin af aan inclusief!

En wanneer Prof. Kuiper beweert, — dat men „achteraf" kwam met de verklaring, dat men het voortbestaan van de ziel of haar onsterfelijkheid (genomen dan in den zin van „voortbestaan" natuurlijk C. V.) nooit ontkend had, dan zeggen we: Dat is mis Professor, die verklaring stond vooraan in mijn artikel, voor het citaat, opdat de lezers zich vooral niet vergissen zouden. „Achteraf" werd door mij zelf heelemaal niets meer over dit onderwerp geschreven.

Ten slotte wil ik belangstellende lezers nog verwijzen naar „Het Werk van den Heiligen Geest", dat prachtige boek van Dr. A. Kuiper Sr. p. 359; het hoofdstuk: Onze dood. Het nauwkeurig bestudeeren van dit hoofdstuk is voor deze kwestie zeer de moeite waard. 'k Geef, alleen om de aandacht te prikkelen, enkele citaten:

„Al wat creatuurlijk leven heeft, kan ook creatuurlijk sterven. En overmits nu ook onze ziel creatuurlijk leven bezit, kan ook aan onze ziel dit creatuurlijk leven ontnomen worden.

Wel, dit geven we aanstonds toe, is in ander opzicht onze ziel onsterfelijk, maar ter voorkoming van verwarring verzoeken we den lezer dit feit een oogenblik uit zijn gedachte te willen stellen. We komen erop terug."

We zien hoe fijn Dr. Kuiper onderscheidt. Rustig spreekt hij van een sterven der ziel, terwijl hij anderzijds de onsterfelijkheid in den zin van voortbestaan natuurlijk vasthoudt. Die onsterfelijkheid-in-den-zin-van-voortbestaan omschrijft hij op pag. 364 als: „ze (de ziel) kan niet vernietigd worden".

Nog een uitspraak:
„En evenzoo leefde de ziel van Adam op haar beurt door de beweging, die aan die ziel werd meegedeeld door den Heiligen Geest. Die beweging kon de Heilige Geest aan die ziel alleen mededeelen tengevolge van den band, dien God op wonderbare wijze tusschen die ziel en den Heiligen Geest gelegd had. En toen dus de Heere als straf dien band besloot te slaken, ging door die slaking die ziel dood, en wierd lijk."

Nogmaals verzoeken we het gansche hoofdstuk nauwkeurig te lezen opdat citatenspel, dat onwaarachtig, onzedelijk gedoe vermeden worde.

Bestudeert men nu ook nog wat Dr. Kuiper in E. Voto en de Gemeene Gratie over deze dingen zegt en in heel veel meditaties teekent, dan begint men zoo langzamerhand Dr. Kuipers opiniën in dezen te verstaan.

En die zijn — ik moge dat ten slotte zeggen — zeer mooi en zeer diep en — naar ik geloof — al te weinig bekend.

H.

C. V.

BRIEF UIT AMERIKA

„Fundamentalisme".

Men weet in Nederland wel zoo ongeveer, wat met het woord „Fundamentalisme" in de Amerikaanse kerkelijke wereld wordt bedoeld. De Fundamentalisten willen tegenover de modernen de „fundamenten" van de aloude Christelijke leer vasthouden. Toen de gereformeerden in de „Presbyterian Church in the U.S.A." hun beklag inbrachten tegen het overheerschend modernisme in dat kerkverband, ontvingen ze dan ook van de Fundamentalisten alle sympathie.

Toen de gereformeerden echter hun kerkelijk proces doorzetten wilden, zoo noodig tot afschei-

ding toe, waren er vele van de Fundamentalisten, die niet megingen. Na de scheiding zijn er dan ook velen in de oude kerk gebleven.

Dit schijnt eerst wel vreemd. De Fundamentalisten zijn immers heel orthodox. Velen hunner zijn premillennialist. En daaronder zijn er weer velen, die meenen, dat als men geen premillennialist is, men eigenlijk ook niet volbloed orthodox kan zijn.

Men zou dus mogen verwachten, dat deze Fundamentalisten een afscheiding met vreugde zouden begroeten. En toch is dat niet algemeen het geval geweest. Daar is bijvoorbeeld het „Dallas Theological Seminary" te Dallas, Texas, waar men niet slechts premillennialist wil wezen, maar waar men de geschiedenis des heils in zeven perioden splitst. Het zoogenaamde bizondere van deze perioden wordt dan zoo op den voorgrond gesteld, dat de leer des genadeverbonds er feitelijk mee verloren gaat. En men meent dan, met deze leer van „dispensations" wel bijzonder dicht bij de Schrift te blijven.

Maar wat wil nu het geval? Deze „dispensationalisten", en een groot deel der Fundamentalisten zijn „dispensationalists", willen gewoonlijk van een afscheiding niets weten.

De reden hiervoor ligt juist in hun leer van de „dispensations". Ik kan dit met een voorbeeld verduidelijken.

Een van de „graduates" — leerlingen — van Westminster Seminary heeft nu al maanden lang getracht, zijn gemeente over te halen zich met hem bij de pas verleden jaar afgescheiden „Presbyterian Church of America" te voegen. Nu zijn er sommigen in zijn gemeente, die gewoonweg modern zijn, en hem dus met alle kracht tegenwerken. Maar het orthodoxe gedeelte van zijn gemeente bestaat grotendeels uit deze „dispensationalisten". Hen wilde hij dus overtuigen, dat het zonde was, in het oude kerkverband te blijven, waar het Woord en de sacramenten niet zuiver worden bediend, en de tucht wordt nagelaten.

Maar meent ge nu dat hij gehoor kan vinden? Toch neen. Een welmeenend vrouwtje sprak hem onlangs toe ongeveer als volgt: „Jezus komt toch spoedig weer. Werk hier maar voort in deze gemeente. We waardeeren uw werk. Er worden zielen voor Jezus gewonnen. Verkwist uw tijd nu niet met allerlei getwist in de kerk over dit en dat."

Toen de „dominee" haar vroeg, hoe het kwam, dat ze zoo stellig overtuigd was, dat Jezus spoedig komt, wees ze hem op Matth. 24:34, waar Jezus zegt, dat „dit geslacht geenszins zal voorbij gaan, totdat alle deze dingen volbracht zijn". Met „dit geslacht", zei ze, bedoelde Jezus niet, het geslacht dat toen leefde, maar het geslacht, dat het begin van de vervulling der teekenen, waarvan Jezus in Mattheus 24 spreekt, heeft gezien. Dat geslacht zijn wij. Dus behoeven we niet langer bezorgd te wezen over het volgende geslacht. We behoeven niet toe te zien, dat het volgende geslacht onder de zuivere prediking des Woords wordt groot gebracht. Jezus komt toch eer dat het volgende geslacht is opgegroeid.

***

Dit is een voorbeeld van de redeneeringen onder het volk. Wat de predikanten betreft, mag ik ook met een voorbeeld verduidelijken. Een hunner schreef onlangs een boek. In dat boek wees hij op het eerste hoofdstuk van Genesis, waar van de schepping van zon, maan en sterren wordt gesproken. De zon, zei hij, beeldt den Christus af, de maan de gemeente van Christus, en de sterren de leden der gemeente. De maan heeft geen licht van zichzelf, maar de sterren wel. Dus, wat ook met de gemeente van Christus gebeurt, hoofdzaak is, dat wij ieder persoonlijk als volgelingen van Jezus ons licht laten schijnen.

Wat hem persoonlijk betreft, heeft deze predikant dan ook een roeping naar een gemeente in New-York aangenomen in de oude kerk. Hij en anderen houden het er voor, dat, voorzover zij persoonlijk niet verhinderd worden het evangelie te prediken, zij niet aan een kerkelijk proces tegen de modernen mee willen doen.

Het gevolg van dit alles is, dat vele van de „dispensationalists" in de oude kerk zijn gebleven. Hoe ze zich daar nu thuis kunnen gevoelen, is wel een raadsel, behalve dat het door hun valsche kerkbegrip eenigszins wordt verklaard.

***

Maar nu kom ik tot een nog droever geschiedenis. Toen Israël Egypte verliet, ging er ook gemengd volk mee uit. En toen „The Presbyterian Church of America" de oude kerk verliet, gingen er ook dispensationalisten, halve dispensationalisten en kwart dispensationalisten mee uit. Ze waren het naar het scheen, met Machen en de zijnen eens. In den strijd tegen het modernisme stonden ze hem bij. Ook wilden ze, in onderscheiding van andere dispensationalists, mee uittrekken. Maar nu het niet meer kan blijven bij een negatief optreden tegen het modernisme, maar we van het negatieve tot het positieve bouwen naar gereformeerden stijl moeten voortvaren, nu blijkt het wel, dat ze niet verder mee willen gaan.

Ik word dan nu wel gedrongen te spreken van een nieuwen strijd. Deze strijd is er nu binnen

de wanden van de pas afgescheiden kerk. De twee partijen zijn nu niet meer de orthodoxen en de modernen. De twee partijen zijn nu de Gereformeerden en de Fundamentalisten, die meest ook met den zuurdeesem van het dispensationalisme zijn doordrongen.

De strijd pakt zich ook nu weer saam rondom den zelfstandigen zendingsboard en Westminster Seminary.

In den zendingsboard waren de Fundamentalisten reeds vóór Dr. Machens dood sterk genoeg om Dr. Harold S. Laird in zijn plaats als president van den board te verkiezen. Dat was het eerste sein tot den aanval op de gereformeerden. Wat er van den zendingsboard zal worden, staat nog te bezien. Binnen een maand zal er weer een verkiezing van bestuursleden plaats hebben en dan zal wel blijken of de gereformeerden in de toekomst de controle in handen zullen hebben. Op het oogenblik staat de zaak donker.

***

Wat Westminster Seminary betreft is er, menscheijk gesproken, geen gevaar, dat de Fundamentalisten veel veld zullen winnen. Wel heeft deze inrichting nog weer een verlies geleden, daarin, dat Dr. Allen Macrae „assistant-professor" in het Oude Testament, op Maandag 27 April heeft bekend gemaakt, dat hij de school gaat verlaten. Ook zijn drie leden van den board hoengegaan. Maar dit toont slechts, dat ze wel wisten, dat ze toch niet blijven konden beginnen.

Natuurlijk zijn er ook hier wel moeilijkheden, maar deze zijn voornamelijk financieel. De inkomsten der school worden door het debat geschaad.

Ik mag in dit verband nog wel afzonderlijk melden, dat één van de punten van critiek die op de faculteit van Westminster wordt geöfend, met het gebruik van sterken drank te doen heeft. De Fundamentalisten zijn over het algemeen geheelonthouders. Als men in het geheel geen sterken drank gebruikt, ook geen wijn, en daarbij niet rookt, is dat een teeken, dat men nabij God wil leven. Daartegenover staat, dat als men geen geheelonthouder is, men daardoor blijk geeft van onverschilligheid in den Christelijken levenswandel. Men begrijpt dus, dat de faculteit van Westminster, die het geheelonthoudersstandpunt niet als zedelijk of kerkelijk bindend wil leeren, volgens de Fundamentalisten gevaarlijk wordt voor de toekomst van „The Presbyterian Church of America". Dr. J. Oliver Buswell Jr., president van Wheaton College, en verleden herfst voorzitter van de algemeene synode, is een van de voornaamste leiders van de Fundamentalisten.

Men kan dus wel zien, dat de pas afgescheiden gereformeerden met veel moeilijkheden hebben te worstelen. In hoeverre de strijd openlijk op de algemeene synode, die in Juni te Philadelphia bijeenkomt, zal losbarsten, is nog niet met zekerheid te zeggen. Maar wel is het duidelijk, dat de wolven zich samenpakken. En nu moeten we het doen zonder de leiding van Dr. Machen.

C. VAN TIL.

UIT DE BUITENLANDSCHE KERKEN

De laatste worsteling voor een christelijke school?

In verband met een verzoek van de Redactie om een en ander te willen schrijven over hetgeen zich op het oogenblik in Duitschland afspeelt op religieus gebied, lijkt het me het geschiktste eerst maar eens iets mee te deelen van den strijd, die daar nog wordt gestreden voor het behoud van een „Christelijke school". Wanneer ik schrijf „Christelijke school", dan moet men niet denken, dat we daarin te doen hebben met een Christelijke school in onzen zin van het woord; de Duitse Christelijke scholen zijn alle staatscholen, waar de ouders feitelijk niets hebben te zeggen, en de „Christelijkheid" van het onderwijs wordt bepaald door den onderwijzer. Die is volgens de wet verplicht, ook godsdienstonderwijs te geven, maar hoe dat soms gaat, wanneer de onderwijzer ongelooovig is, laat zich denken. Ons zijn daarvan heel sterke staaltjes bekend.

Die scholen zijn ook confessioneel in zeer ruimen zin: Protestantisch en Rooms, terwijl de protestantsche scholen dan nog weer of Gereformeerd, of Luthersch zijn geörienteerd.

Er is onder het nieuwe bewind echter een zeer sterk streven gekomen, om al die verschillen op te heffen, en een eenheidsschool te stichten: de z.g. gemeenschapschool. Daar zullen alle kinderen heen zonder onderscheid van godsdienstige overtuiging.

Voor die nieuwe richting wordt zeer sterk propaganda gevoerd onder begunstiging van de autoriteiten, die echter in het algemeen niet actief optreden: dat geschiedt vanwege de eenige partij, die nog in Duitschland bestaat: De nationaal-socialistische. Door haar wordt met alle kracht gestreefd naar de opheffing der confessioneele staats-

scholen en heidschool.
Welke me-
gewend, wi-
Nu bestaa-
een Vere-
der wijs, o-
meer in on-
niet stil zit,
van het pr-
Heer H. W.
oproep aan
advondsdage
hier volgen
men cerbie-

Geliefde E.

Mij is er
ziden ste-
heden eig-
deren, da-
schare kin-
gaan, ma-
denzelfden
woord te g-
zoo mogelij-
voorlichting
Moge het

Beginner
voorzande:
zooals men
school, en
prijsgeven,
We vang

groot ver-
al jaren a-
innert, wa-
zonder twi-
wat daar
weging, ze-

leiding, eer-
Blitz" en
taal hebbe-
tijd weer ij-
wel merke-
zaait, zal a-
van deze b-
durven bewe-
te hoven. N-
vuil boek,
Christus a-

gepeupel d-
zegt, dat
geen nieuw
vuil geen
idee zijn,
de liefdad-
heid Bette-
door medie-
moet verwa-
40.000 boe-
wreed en

Positief G-
middelaars-
De eische-
vatte den 2-
doordat hij
zuiver „vö-
wendigen s-
school wor-
onderwijs

Duitsche s-
psychische
en zich lan-
een „völkis-
dat we hee-
der toestar-
Kerk geen
de kinderen

Moeten c-
weging ook
Dan moet
Nietwaan-
die daarin
der Reform-
menschen-
bestaan, ev-
beledan, al-
niet meer
der kerk in-
maar ook
school doe-
dat zooveel
onderwijzen
gesteld.

En nog
niet maar
onderwijzer
voor de Ch-
tegendeel
die zich pu-
stellen, en
beschikba-
enkele ken-
ling zijn g-
onderwijzen
in het alge-
antwoord.

lijke onder-
grooten wo-

1) De Bliks
2) De Doer
3) Duitsch:
4) Duitsch:
5) De Duits

van Dr von B-
van barmhartig
schillende pla-
6) Een moe
7) Duitsch: